

Po svetu

Molitve za mir. Na praznik Kristusa Kralja, 27. oktobra, je papež Pij XII. izdal okrožnico, v kateri opisuje svoja prizadevanja za mir pred izbruhom in po izbruhu vojne. Toda papežev posredovalni mirovni glas je žal zadušil žvenket orožja. Zato se sv. oče obrača za pomoč k Bogu. Da bodo njegove prošnje bolj učinkovite, naj se jim v popolnem soglasju pridružijo prošnje vernikov. To se je že zgodilo na povabilo papeževo meseca maja. Sv. oče iznova vabi vernike, naj z njegovimi molitvami vred priredijo javne molitve, in sicer zadnje nedeljo v novembru, 24. novembra. Molitveni dan bodi spremljan z deli pokore in duhovnega poboljšanja. To zahtevajo sedanje stiske in bodoče nevarnosti, hkrati pa tudi božja pravičnost in božje usmiljenje, katerega moramo zadostiti. Ker pa ni nič primernejšega, kar bi moglo ublažiti božje veličanstvo, kakor presveta Evharistija, bodo duhovniki to nedeljo s sv. očetom darovali sv. mašo za njegov vzvišeni mirovni namen. Namen pa je ta: »Naj bi po neizmerni vrednosti svete Evharistije, ki se bo na ta dan darovala Večnemu Očetu, vsak trenutek in na vseh krajih zemlje, bil izprošen večni mir za vse tiste, ki so umrli zaradi sedanje vojne: naj bi bili deležni božje tolažbe in milosti vsi pregnanci, begunci, oni, ki so razkropljeni in ki so v ujetništvu, in sploh vsi tisti, ki trpe in jokajo zaradi stiske, ki jo povzroča sedanja vojna; naj bi se slednjič potem, ko je vpostavljen pravičen red in ko se bodo duhovi zopet pomirili pod vplivom krščanske ljubezni, resničen mir združil in pobratil vse narode človeške družine in jim vrnil mirno življenje in blagostanje.«

Katoliška mladina Španije razvija prav živahno delavnost. Poleti je bil škofijski kongres katoliške mladine v Madridu. To je bil prvi kongres, odkar je bil Madrid osvobojen iz marksistično-komunističnih rok. Tudi pod komunistično strahovladno mladina povsem mirovala. Na kongresu je bilo priobčeno poročilo o tem, kako je katoliška mladina kljub boljševisškemu nasilstvu obiskovala zapore in

Narod ima siguren občutek za vse ono, kar je zdravilno. Ni le slučajno, da se ravno pri nas popije toliko bele kave. Naše gospodinje jo vedó mojstrsko pripraviti. Naravno, s »Kofinsko« to vedno dobro uspe.

Kofinska
IZREDNO IZDATNA
KVALITETNA COKORJA

koncentracijska taborišča ter jetnikom pomagala v duhovnem in gmotnem oziru. Kongres je bil hkrati navdušena manifestacija za katoliško misijo Španije. Štiri stoletja je bila Španija prvoborniteljica katoliške vere, katero je ponesla v nove dele sveta. V 19. stoletju je pod vplivom framanstva to misijo izgubila. Vstajajoča katoliška Španija pa se je zopet začela zavedati svojega zgodovinskega katoliškega poslanstva. — V začetku septembra je španska katoliška mladinska organizacija priredila veliko romanje k narodnemu Marijine-mu svetišču v Saragossi. Iz vseh delov države, tudi iz najbolj oddaljenih, je prispelo na tisoče in tisoče mladeničev. Prišli so tudi zastopniki katoliške mladinske organizacije iz sosedne Portugalske. Manifestacija je bila navdušena pritrđitev katoliške mladine ideji borbenega in dejavnega katolicizma.

Kitajsko drevo »Tung« in bambus bi uspevala tudi pri nas

Izredno dragoceno je kitajsko drevo »Tung«, iz katerega se dobiva najdragocenejše industrijsko olje, ki se uporablja pri izdelavi najfinejših lakov, lioneejev in električnih izolatorjev.

Amerika je uvozila tega olja letno v višini 15.000.000 dolarjev. Čemu bi toliko denarja dajali tujini, so si mislili Američani. V par letih so zasadili okrog 20.000 ha zemljišča v državnih drevesnicah z drevesom »Tung«. Dre-

la moškega jezika, zapade smrti. Seveda se primeri, da mora moški ženski kaj povedati. Ker pa moškega, ki se je spozabil, takoj izženejo, se morajo posluževati drugih sredstev: z znaki izrazi željo drugemu moškemu in ženski, ki so ji ti znaki prav za prav namenjeni, jih mora ujeti z očesnimi koti in se jim seveda takoj pokoriti. Da bi kakšna ženska poskusila obrniti se do kakšnega moža, je tam nepojmljivo, ker niso za ta primer določili niti posebne kazni.

Največja jajca. Splošno menimo, da polaga med živečimi živalmi največja jajca noj. Toda že ob začetku tega stoletja so ugotovili, da so v japonskih vodah našli jajca nekega morskega volka, ki imajo 22 cm premera, medtem ko je

sta njegov konj in njen mezeg že skoraj trčila z glavami.

V prvem presenečenju je z vso silo napela vajeti in pridržala mezga. Nato je ostro pogledala jezdeca. Njen pogled sta vračali dve divji očesi. Spodnji del jezdečevega obraza je bil zavezan z rdečo ruto. Jezdec se je porogljivo smejal.

Marija je takoj spoznala pomen krinke in je naglo prišla za samokres, ki je visel ob sedlu. Ni vedela, kaj naj stori? Najraje bi brez besede jezdila dalje, a uvidela je, da bi bilo zanj nevarno, če bi imela skrivnostnega jezdeca za seboj. Tako se je odločila, da bo poskušala razčistiti položaj.

Jezdec je mirno sedel na konju, ki je tolkel s kopitom po trdi skali. Marija še nikdar ni čutila takega nemira ko v teh trenutkih. Slutila je, da pojav skrivnostnega jezdeca ne pomeni dobrega. Dušila je nemir in na videz mirno vprašala:

»Kaj hočete?«

Neznanec je molčal. Marijo je molk še bolj vznemiril. Srce ji je začelo močno utripati. Ker ni hotela pokazati strahu, je zbrala moči in odločno vprašala:

»Zakaj ste si zakrili obraz? Pošten človek ne dela tega. Ste potepuh? Ali kaj hočete?«

Naglo je govorila. Medtem je stiskala ročaj samokresa. Niti za trenutek ne bi pomišljala, če bi se je neznanec hotel dotakniti.

Kratke tedenske novice

Ban dr. Natlačen je dne 4. novembra na svečan način izročil Družbi sv. Mohorja red svete Save I. stopnje.

Na jugoslovansko-italijanski meji pri Raketu bosta zamenjena italijanski poslanik v Atenah in grški poslanik v Rimu s poslaniškim osebjem. Šele sedaj so bile prekinjene diplomatske vezi med obema državama.

Italijansko vojno poročilo pravi, da se dve podmornici nista vrnili in ju je smatrati za izgubljeni. — Angleži pravijo, da so Italijani od začetka vojne do danes izgubili 29 podmornic.

Italijanski zunanji minister grof Ciano je napredoval v čin letalskega polkovnika pilota in je poveljeval letalskemu oddelku, ki je bombardiral 2. novembra Solun.

Mussolinijeva sinova Bruno in Vittorio vodita vsak svoj letalski oddelek pri zračnih napadih na grška mesta.

Prišel je čas, da začne angleška mornarica z veliko ofenzivo proti Italiji, menijo v odločilnih krogih Londona.

V preteklem tednu so Angleži bombardirali italijansko mesto Neapelj.

V Eoinuniji je 18 nemških divizij, pet nadaljnjih pride v kratkem.

Bivši romunski kralj Karel se je moral po sklepu španske vlade preseliti iz Sevilje v Madrid.

Madžarska bo nakovala za 60 milijonov pengov novcev iz železa, da bo prihranila na niklju.

Turčija je vpoklicala pod orožje 20 letnikov vseh tistih, ki doslej sploh še niso služili vojake.

Francoski frank je končno veljavno ločen od zlate podlage in obstoja njegovo pokritje izključno v delu narodne skupnosti.

Obramba angleškega Gibraltarja v Španiji je bila okrepljena s številnimi ogromnimi topovi, ki branijo dohod z morja in s kopnega. V primeru napada se bo gibraltarska posadka lahko dolgo in uspešno držala.

Ruski maršal Timošenko je uvedel v sovjetsko vojsko podčastnike: kaplare, podnarednike, narednike in narednike-vodnike. To vse radi večje discipline.

Iz Amerike zatrjujejo, da bo stavil Hitler v prihodnjih dneh pogoje za končanje sedanje vojne.

Volitev ameriškega predsednika bo v torek, dne 5. novembra. Kdo bo za naslednja štiri leta izvoljen, bo znano v teku srede.

Zedinjene ameriške države so pripravljene, da zasedejo francoske kolonije, čim bi začela francoska vlada v Vichyju sodelovati z Nemčijo ter Italijo.

Kanada razpolaga s tolikimi količinami žita, da lahko pokrije za tri leta vse potrebe v Veliki Britaniji.

Kitajske čete, ki so dobile nov podvig z dobavo opreme in orožja preko birmanske ceste, so prešle v napad in so prisilile Japonce, da so začeli nemudoma izpraznjevati južnokitajsko pokrajino Kwangsi, ki meji na Indokino. Že prej so Japonci pobegnili iz mesta Nanking, ki je bil sedež kitajske Japoncem prijazne vlade, kateri je bil na čelu umorjeni Vančevaj.

Jezdec še vedno ni odgovoril. Samo smejal se je. Marijo so prevzemali vse bolj neprijetni občutki. Spomnila se je na Erikovo in Garnettovo pripovedovanje o nevarnostih. Napovedi so se že začele uresničevati.

Tujec je nenadoma prenehal s smehom. Nekaj časa je nepremično strmel v Marijo, potem pa priliznjeno rekel:

»Vi ste dosti lepši, kakor sem si vas predstavljala!«

Marija je vzdrhtela ob teh besedah. Zdaj je bila prepričana, da ima opravka z lopovom. A še vedno je dušila strah in na videz pogumno velela:

»Pojdite s pota in me pustite mimo!«

Jezdec se ni zganil. Čez čas je s spremenjenim, resnično prijaznim glasom dejal:

»Ne bojte se me! Vidim, da ste drugačni, kakor sem mislil. Le jezdite mirno dalje. Jaz sem Nard!«

»Nard?« je zbegano vprašala Marija.

Njene misli so se zapletle. Ali ni že slišala o tem imenu v zvezi z nekimi strahotnimi dogodki? Napenjala je možgane, a se ni mogla spomniti nič gotovega.

Čez čas se je Nard spet oglašil:

»Le jezdite dalje! Za primer, da se bova spet srečala, si zapomnite, kar sem prej rekel: ne bojte se me! Mene se vam ni treba bati. Z Bogom!«

Po teh besedah je naravnal konja na rob steze in je počasi jezdil mimo Marije. Potem se je še enkrat obrnil

vesnice so dajale sadike okoliškim kmetom — farmarjem. Drevesa rastejo brez vsake posebne nege in ne podležejo pogubnemu delovanju škodljivcev, kajti vsi škodljivci, bodisi živalskega bodisi rastlinskega rodu, ki pridejo v dotiko z listjem ali plodom tega drevesa, poginejo od strupa, ki ga drevo vsebuje. Tako bi se morda dali porabiti produkti tega drevesa poleg gornjih koristi še v svrhu zatiranja rastlinskih škodljivcev živalskega in rastlinskega rodu. Že v tretjem letu začne drevo roditi in donša na hektar 1800 kg »tung-olja«. To je veliko, saj daje gumijevo seme le 170 kg, kikiriki 340 kg, laneno seme 255 kg olja na hektar. Z enega hektara se doseže dohodek v višini 700 dolarjev (okrog 38.000 din), in sicer ko nasad najbolj rodi, saj n. pr. že v prvem rodnem letu — to je v tretjem letu rasti — da Tung drevo nad 250 dolarjev (okrog 13.000 dinarjev) dohodkov na 1 ha.

Druge posebna močvirna in industrijska rastlina je žlahtna trska — žlahtni bambus. Francozi in Italijani so uspeli, da so jo udomačili na svoji zemlji.

Odveč je poudarjati mnogostransko uporabnost bambusovega lesa. Na Daljnem vzhodu grade iz njega ne samo pohištvo, ampak tudi hiše; evropski industrijski kemiki so pa dognali, da se od žlahtnega bambusa dobe lahko ogromne količine celuloze, ki s svojimi kakovostnimi lastnostmi prekaša vse ostale vrste celuloze. Z enega hektara močvirnega zemljišča, zasajenega s plemenitim bambusom, se lahko po računih priznanih strokovnjakov dobi okrog 70.000 kg lesa, odnosno okrog 10.000 kg celuloze.

V Severni Italiji so zasajene ogromne močvirne površine zemlje z bambusom.

V naši državi je še vedno nad 40.000 ha močvirne zemlje, ki bi se odlično lahko preuredila in izkoristila za gojenje tako plemenitega bambusa kakor Tung drevesa. Tu prihajajo posebno v poštev močvirni predeli v Primorju in južni Srbiji. Zasebna pobuda pa tu ne bo mogla dosti narediti. Država, odnosno banovine lahko store več in je potrebno, da čimprej začne s tem delom v širšem obsegu. Ves v to delo naložen denar bi se v najkrajšem času obrestoval in bi letno donášal stalne dohodke, seveda pod pogojem, da se z delom pristopi odločno in po načrtu.

Potreba po reguliranju nekaterih močvirnih predelov pri nas se vsiljuje že iz zdravstvenih razlogov. Tu je leglo malarije, ki onesposablja za plodonosno delo cele pokrajine naše širne domovine. Z ozirom na uničujoče delovanje Tung drevesa na vse škodljivce vobče ni dvoma, da bi se s sajenjem teh dreves v toplih krajih dosegli izredni uspehi na polju pobijanja malarije, poleg velike denarne koristi, ki bi

Katoličani smo samo toliko v premoči, kolikor je v premoči naš katoliški tisk!

jo kultura te rastline prinesla državni blagajni s predelavo plodov v olje.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Nad devetdesetletni ženici umrli v St. Janžu na Dravskem polju. Turobno so zapeli zvonovi in naznanili prežalostno vest, da nas je zapustila in šla k Njemu, kateremu v čast je zadnja leta toliko žrtvovala in dala njegovo hišo, cerkev, v Sv. Marjeti okrasiti z novimi pozlačenimi svečniki, po plačilo za vse dobro svojega življenja. Zapustila nas je naša najstarejša faranka Terezija Veis iz Sv. Marjete in šla za svojim pred 18 leti umrlim možem v večnost. Dosegla je lepo in častljivo starost 94 let. Bila je vsa zadnja leta velika reva. Zapustil jo je vid. Popolnoma slepa je le redkokrat imela priliko sprejeti Jezusa, a ga je ob vsaki dani ji priliki sprejela z največjo pobožnostjo v svoje srce. Darovala je veliko za cerkev, misijone in reveže. Bog ji njena dobra dela obilo poplačaj! — Komaj je mati zemlja zakrila truplo rajne Veis, že so nas zvonovi 19. oktobra znova opozorili, da na svetu vse mine. Tokrat nas je zapustila zadnja naša nad 90 let stara babica in faranka Marija Pavejo, preužitkarica iz

Industrija lakov in lionejev bi se pri nas v znatni meri dvignila, pa tudi industrija umetnih vlaken bi dobila sigurno podlago, da se v državi razvije. Vse to bi imelo izreden vpliv tako na zaposlenje prebivalstva kakor na značaj in delavnost naše trgovine.

Sv. Janža, v svojem 95. letu. Rajna je bila skrbna gospodinja in verna katoličanka, zato upamo, da zdaj uživa pri Vsemogočnem zasluženno plačilo. — Po obeh rajnih žalujočim ostalim izrekamo sožalje!

Smrt družabnega moža. Vsemogočni je poklical iz te solzne doline tja, kjer je večna pomlad, komaj 42 letnega Andreja Kirbiša iz Trniča na Dravskem polju. Dokončal je to zemljsko gorje. Ni videl na zadnji poti svojih prijateljev, ni čul joca svojih dragih domačih. Prezgodaj nas je zapustil! Težko ga bomo pogrešali. Pokojni je bil zelo družaben vaščan. Upamo, da mu bo Bog stotero poplačal vsa dobra dela in mu dal večni mir. — Prizadetim naše sožalje!

Hči umrla pri mrtvaškem odru matere. Prav žalosten dogodek smo doživeli pretekli teden pri Sv. Rupertu v Slov. goricah. Umrila je ugledna posestnica iz Selca Barbara Čuček v 70. letu starosti. Zapustila je bolnega ruperškega korenjaka, naprednega in uglednega gospodarja,

Italijanski padalci hitijo proti letalom, ki jih bodo odpeljala na bojišče

v sedlu in pomahal z roko. Toda spregovoril ni več in si tudi obraza ni odkril.

Marije tujčeve besede niso pomirile. Prepričana je bila, da to srečanje ni bilo slučajno. Najbrž jo je jezdec že dalje časa opazoval iz gozda in s tem nenadnim pojavom jo je najbrž hotel ustrašiti.

Na razbojnike ni bila mislila. To, kar ima s seboj, je tako beraško, da ne more mikati postopačev. Dozdaj še ni slišala in čitala o kakih napadih, ki bi se bili izvršili v tem kraju. Da se potikajo tu živinski tatovi, za to je vedela, a teh njeni megi ne bodo zamikali.

Nard? Nardov je mnogo. Morda je bil kak covboj, ki se mu je hotelo šale. Ozrla se je nazaj, a jezdec je ni videla. Nato je tudi ona nadaljevala pot.

Čez nekaj časa je pritegnilo Marijino pozornost nase veliko ograjeno dvorišče, v katerem je kakih sto konj hrzalo in poskakovalo. Med krdeli konj je Marija opazila več jezdecov. Napenjala je oči, a spoznati jih ni mogla.

Jezdci, ki jih je Marija videla, so bili: Erik, njegova covboja Slim in Noel ter konjski trgovec Collado.

Erik in Collado sta se pravkar pogodila za konje.

»Tako, zdaj je vse v redu!« je dejal trgovec. »Konje boste privedli v Goldfield. Moji ljudje bodo čakali pri železniški postaji.«

»Dobro!« je odvrnil Erik. »Konje ...«

Ni nadaljeval. Medtem je namreč zagledal samotno

popotnico, ki je jezdila po stezi in besede so mu zamrle na ustnicah.

Čez čas je vprašal Noela, ne da bi pri tem odmaknil oči od popotnice:

»Noel, vidiš tisto žensko, ki jezdi na mezgu?«
»Vidim. To je tista dama iz Garnettove gostilne.«
Collado, ki je bil nekoliko naglušen, ni vedel, o čem sta se razgovarjala.

»Torej je vse v redu?« je vprašal.
Erik se je šele zdaj spet obrnil k trgovcu.

»Žal mi je,« je odvrnil počasi, »zelo mi je žal, toda jaz ne morem odvesti konj v Goldfield. Vaši možje morajo priti sem ponje.«

»Nemogoče!« je živahno odgovoril trgovec. »Kako to, da ste se premislili? Saj sva se prej dogovorila! Od te strani vas še nisem poznal, čeprav se poznavam že od tistega časa, ko ste začeli s konjerejo.«

»Žal mi je,« je odgovoril Erik, »toda konj res ne morem odvesti v Goldfield.«

Trgovec je začel tarnati. Obljubil je, da bo primaknil tisoč dolarjev. Erik se za vse to ni zmenil. Spet se je obrnil k Noelu in mu rekel:

»Noel, povej Slimu, naj takoj jezdi v mesto in tam nakupi živež. Tudi na strelivo naj ne pozabi! Vse naj naloži na tovrstne konje in naj hitro prijezdi za nama.«

»Vse bom uredil,« je odgovoril Noel, bodoči mož Erikove sestre.

premer nojevih jajc le 15,5 cm. Pri tem je upoštevati, da so bili ti morski volkovi v prejšnjih dobah, kakor kažejo sledovi v morskem blatu, še dosti večji nego danes, ko dosega »samo« 20 metrov dolžine. Njih jajca so bila tedaj tudi primerno večja. Jajca madagaskarskega noja, ki je izumrl v 17. stoletju, a so se ohranila do danes, merijo v dolžino 34 cm, v širino 22 cm. Tudi jajca novozelandskega noja, ki je izumrl ob začetku 19. stoletja, so merila v dolžino do 30 cm, v širino 20 cm. Bila so Maorcem najljubša jed.

Rusija bo pridobivala kavčuk doma. V zadnjem času so na ozemlju Sovjetske zveze preiskovali rastline, ki vsebujejo kavčuk. Učenjakom se je posrečilo odkriti novo